

Maskerade voor de val

Terwijl de voltooiing nadert van Museum de Fundatie in Zwolle, gaan de exposities op de andere locatie, in Het Nijenhuis bij Heino, gewoon door. Vandaag wordt hier niet alleen de beeldentuin voor het tweede seizoen geopend maar binnen in het kasteel hangen 24 opvallende schilderijen van een onbekende man.

Misschien wilde hij gewoon niet opvallen

wereld. Halverwege de jaren zeventig stopte hij met ontwerpen.

„Hij vond de modewereld te hard en kon zich daar niet langer handhaven”, vertelt zijn vriendin. „Hieron was adrem en geestig maar voor zichzelf opkomen, dat ging hem slecht af. Daarom nam hij vaak iemand mee als hij iets moest regelen.”

Pessers begon vanaf 1974 serieus te schilderen. Zeer uitbundige maar ook verstilde tafereelen. En in veel gevallen voorzien van bijzondere, extravaganthe lijsten die welhaast bezit nemen van het schilderij en zelfs een kunstwerk op zich vormen. De uitgelaten feestelijke sfeer is tegelijkertijd stijfvol. „Er is altijd een keerzij in zijn werk”, wijst Van Dam van Isselt.

In La Dolce Vita (1990) zien we een maskerade waarbij mensen dansen op een touw. Zij zijn verheven boven de modder, het leven van alledag. Maar het koord wordt strak getrokken door een boer en boerin die buiten het kasteel staan. Zij bepalen, als werkende mensen, wanneer de danspartij stopt. Alsof het lichte leven nooit lang kan

door Marion Groenewoud

elf was hij klein en vlinderachtig” maar Hieron Pessers (1939-2004) maakte enorme schilderijen in theatrale lijsten.

Hij sprak weinig over zijn werk. Gerrit Komrij citeert hem in een essay: „Mijn schilderijen zijn levensgroot. Niet te groot, niet te klein. Net zo groot als het leven. Ik haat kleine dingetjes, kleine mannetjes, kleine voeten, kleine geesten.”

De couturier en kunstenaar overleed in 2004 aan leukemie. Hij liet huis en bezit na aan Amnesty International en sprak de hoop uit dat zijn schilderijen bijeen zouden blijven.

„Een knappe man, jazerker”, beaamt Jet van Dam van Isselt. Zij was het grootste deel van haar leven met Pessers bevriend. „We hadden een intieme band, tot zijn dood. Maar geen relatie. Hij was van de mannenliefde.” Samen met enkele anderen beheert zij zijn artistieke nalatenschap. In Kasteel Het Nijenhuis vond ze een plek waar de karakteristieke werken nu als geheel getoond worden. „Hieron leunde nooit met zijn werk en zichzelf en weigerde zich te laten vastspinnen. Bovendien was hij nogal eigenzinnig en verbij-

terd om het gebrek aan erkenning. Soms vertrok hij naar het buitenland. Dan liet hij alles achter om helemaal opnieuw te beginnen. Zo had hij in Argentinië in de jaren negentig twee mooie exposities. Daar was hij bekend dan in Nederland.”

Ze ontmoette de schilder op haar negentiende toen ze op kamers wilde in Amsterdam. „Ik zag eruit als een keurig hockeymeisje uit Bithoven en moest op ballottage bij Hieron en de anderen. Ik was meteen onder de indruk van deze paradijsvogel. Hij heeft me veel over het leven geleerd.” Ze bezit zelf ook een paar werken van Hieron. Haar favoriet is Me Myself and I. Het hangt boven de trap in de hal van Het Nijenhuis. Een zelfportret van de kunstenaar, een drieluik uit 1977. Met zijn wit geschminkte gezicht kijkt hij ascetisch voor zich uit. Een monnik met een masker. „Ik heb lang moeten zeurren om het te mogen kopen”, vertelt Van Dam van Isselt. „De titel komt uit een lied van Billy Holliday: Me myself and I, are all in love with you.”

Pessers was een succesvolle couturier en modeontwerper; hij maakte de winter- en zomercollectie in 1967-1968 voor het beroemde Italiaanse modehuis Irene Galitzine. En hij gaf cursussen ‘moulage’, draperietechnieken, aan diverse modedacademies over de hele

duren. „Dansen naast de afgrond,

hoogmoed voor de val. Hieron voor-spelde al de grote crisis. Hij maakte zich zorgen over het feit dat we niets meer zelf maken en alles maar uitbesteden”, weet Van Dam van Isselt. „Dit zou volgens hem een keer goed mis gaan.”

Zij herinnert zich een anekdote van de zuster van de kunstenaar. „Die vertelde me dat hij vroeger in de keuken bij zijn oma een varkenskop moest uithollen. En dan maakte hij van de tandjes van het beest een mooie ketting.” In het zogenaamde ‘varkenshal’ uit 1984 met de titel The Sorrow of Young W., schildert hij een kunstenaar aan een tafeltje, eenzaam en afzijdig van de hossende massa. „Hieron kon goed alleen zijn. Hij maakte ook vaak ruzie maar toen hij ziek werd, had hij veel mensen die hem bijstonden.”

Komrij noemt in zijn essay over Pessers een aantal redenen waarom een kunstenaar aan de aandacht ontsnapt: oorlogen, dé omstandigheden, de vraag van het publiek, een vroege dood, het vertrek naar een ver oord en verkeerde vrienden. Als laatste optie stelt Komrij: „Of misschien wilde hij gewoon niet opvallen.”

Kasteel het Nijenhuis bij Heino, vanaf 24/3 tot 26/8.

Jet van Dam van Isselt in Kasteel het Nijenhuis. Boven haar hangt het drieluik Me Myself and I van Hieron Pessers. foto Tom van Dijke